

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

„Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна

ФАКУЛТЕТ „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Утвърдена с Протокол ФС №

Утвърждавам:
ДЕКАН

/Доц. д-р Георги Папанчев, д.м./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По

„ПРОПЕДЕВТИКА НА ДЕТСКАТА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Специалност: „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Дисциплина: задължителна

Образователно-квалификационна степен „МАГИСТЪР“

Професионална квалификация „ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА
МЕДИЦИНА“

Вид на занятията	Семестър		Хорариум – часа седмично	Хорариум – часа общо
Лекции	IV,V		1/1	30
Практически и упражнения	IV,V		1/1	30
Общо часа				60
Форми на контрол	Текущ контрол			Изпит V-ти семестър
Кредити (ECTS)			4 (2+2)	4

АНОТАЦИЯ

Курсът по „Пропедевтика на детската дентална медицина“ предоставя възможност за придобиване на базисни знания за хистогенезата, морфологията и физиологията на оралните структури; динамиката в развитието на зъбите, аномалии в морфологията и структурата на зъбите, орална физиология, орална екосистема и защитни механизми в детска възраст.

Тези знания представляват основа за придобиване на компетенции, за пълноценно организиране и провеждане на профилактиката на оралните заболявания в детска възраст, изучавани в съответната дисциплина, както и компетенции за правилния избор на лечебни методи за дентална помощ в детска възраст.

Усвояване на детайлизирани базисни познания за хистогенезата, морфологията и физиологията на оралните структури, както и на основните физиологични процеси в устата.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Да получат основни познания за хистогенезата на оралните структури.
2. Да получат основни познания за морфологията на оралните структури.
3. Да получат основни познания за физиологията на оралните структури.
4. Да познават динамиката в развитието на временното и постоянно съзъбие.
5. Да познават анатомични и физиологични особености на временни и постоянни зъби.
6. Да познават отклонението в развитието на зъбите.
7. Да познават състава на физиологичното съдържимо и ролята му за физиологията на устата.
8. Да познават зараждането на оралната екосистема и динамиката ѝ в детска възраст.
9. Да познават основните защитни механизми в устата и особеностите в

ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ:

За да започне обучението по „Пропедевтика на детската дентална медицина“, е необходимо студентите да имат базисни познания по: анатомия, хистология и физиология на човека.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

След завършване на курса студентите следва да познават основните процеси, извършващи се през отделните етапи хистогенезата на оралните структури, което ще бъде база за провеждането на адекватна профилактика и лечение на оралните заболявания в детска възраст.

- **Знания** за фундаменталните хистологични, морфологични и физиологични процеси, засягащи оралните структури и лицево-челюстната област; сроковете в динамиката на зъбното развитие; причините, механизмите за възникване и видовете отклонения в развитието на двете съзъбия; да познават състава и ролята на физиологичното съдържимо в норма и особеностите му в детска възраст; механизмите и динамиката във формирането на оралната екосистема и да познават защитните механизми в устата и особеностите на детския имунитет.
- **Умения** да познават на микроскопски препарат и подробно да описват характеристиките на всеки отделен стадий в хистогенеза и морфология на оралните структури; да различават и познават особеностите на зъбите в двете съзъбия, да определят нормата и отклонението в развитието на зъбите, като посочват възможните причини и периода на проявлението им във временно и постоянно съзъбие.
- **Компетентности** - да знаят подробно морфологичните характеристики на оралните структури в детска възраст, което е базата за избор на подходящи методи за профилактика и лечение – обект на дисциплините „Профилактика“ и „Клиника на детската дентална медицина“.

Форми на обучение, контрол и оценка

ФОРМИ И МЕТОДИКИ НА ОБУЧЕНИЕ:

Лекции, семинари, изучаване на хистологични препарати и снимки, рисуване на микроскопски препарати.

Обучението се извършва чрез помощни средства като мултимедийна презентация, схеми, тестове, изучаване на хистологични препарати и снимки.

ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ: комплексна - текуща оценка, тестове, колоквиум, практичен и теоретичен изпит.

Крайната оценка се формира на базата на средна текуща оценка, оценка от колоквиум, оценка от практически изпит и оценката от теоретичен изпит в края на V семестър.

-оценяване на активността на студентите по време на курса

-изпитен резултат по време на сесията

Аспекти при формиране на оценката.

-участие в дискусии

-решаване на казуси

-тест

-изпитен резултат –практически и теоретичен изпит.

Тематичен план на лекциите и упражненията

Курсът се състои от 60 академични часа, които представляват различни форми на натовареност:

-лекции – 30 часа

-практически занятия – 30 часа.

ЛЕКЦИОННА ПРОГРАМА

IV семестър

- 1.Онтогенетично развитие на лицево челюстната област – 2 уч.ч.
- 2.Зъбен зародиш – елементи на зъбния зародиш и стадии на развитие – 2 уч.ч.
- 3.Хистогенеза и морфология на зъбния емайл. Теории за минерализацията. Физиология на емайла. Особенности при временни и постоянни детски зъби – 2 уч.ч.
- 4.Хистогенеза, морфология и физиология на дентина. Особенности при временни и постоянни детски зъби – 2 уч.ч.
5. Хистогенеза, морфология и физиология на зъбната пулпа. Особенности при временни и постоянни детски зъби – 2 уч.ч.
6. Хистогенеза, морфология и физиология на зъбния цимент. Особенности при временни и постоянни детски зъби – 2 уч.ч.
7. Хистогенеза, морфология и физиология на периодонциум и алвеоларна кост. Особенности при временни и постоянни детски зъби – 3 уч.ч.

V семестър

- 1.Хистогенеза, морфология и физиология на устна лигавица, гингива и пародонт. Особенности в детска възраст – 2 уч.ч.
- 2.Динамика в развитието на временното и постоянно съзъбие – етапи и срокове – 2 уч.ч.
- 3.Анатомични и физиологични особенности на временни и постоянни зъби – 2 уч.ч.
- 4.Аномалии в развитието на зъбите– етиология, патогенеза и класификация – 2 уч.ч.
- 5.Физиологично съдържимо на устната кухина – състав и роля във физиологията на устата – 2 уч.ч.
- 6.Орална екосистема – зараждане и динамика в детска възраст – 2 уч.ч.
- 7.Особености в детския имунитет. Защитни механизми в устата – 3 уч.ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯТА

3-ти курс IV семестър

форма на упражненията – семинар

продължителност – по 2 уч. часа през седмица

1. Въведение. История на детската дентална медицина в България 2 уч. ч
2. Онтогенетично развитие на лицево-челюстната област 2 уч. ч
3. Зъбен зародиш 2 уч. ч
4. Хистогенеза, морфология и физиология на емайл 2 уч. ч
5. Хистогенеза, морфология и физиология на дентин 2 уч. ч
6. Хистогенеза, морфология и физиология на зъбната пулпа 2 уч. ч
7. Хистогенеза, морфология и физиология на цимент, периодонциум и алвеоларна кост. **Колоквиум.** 3 уч. ч

3-ти курс V семестър

форма на упражненията – семинар

продължителност – по 2 уч. часа през седмица

1. Хистогенеза, морфология и физиология на устната лигавица, гингива и пародонт 2 уч. ч
2. Динамика в развитието на временното и постоянно съзъбие и около зъбните тъкани 2 уч. ч
3. Анатомични и физиологични особености на временни и постоянни детски зъби 2 уч. ч
4. Аномалии в развитието на зъбите – етиология, патогенеза и класификация. Аномалии в брой, форма, големина и пробив на зъбите. Аномалии в структурата на зъбите. 2 уч. ч
5. Течно съдържимо на устната кухина. Слюнчени жлези. 2 уч. ч

6.Екология на устната кухина.

2 уч. ч

7.Орален имунитет. **Колоквиум.**

3 уч. ч

ПРЕПОРЪЧАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Орална ембриология, хистология и биология - М.Пенева, Р.Кабакчиева, Е.Цолова, М.Рашкова. 2009. Второ издание.
2. „Хистогенеза, морфология и физиология на зъбите у децата“ – Медицина и физкултура – М.Банчев, Хр.Матеева, София Мед. и физкултура, 1980
3. Детска стоматология: Учебник – М.Вутов, В.Колимечкова – 1989г. Н.Атанасов: под ред- М.Вутов, София Мед. и физкултура, 1980
4. Пропедевтика и профилактика в детската стоматология: Учебник за студенти по стоматология, Хр.Матеева, Е.Петкова, К.Инджова, Под.ред на Хр.Матеева, София, Медицина и физкултура, 1993г.
5. Nanci. A. Ten Cate's Oral Histology. Development, structure, and function. 2013. 9TH edition. ELSEVIER
6. Bhaskar NS. Orban's oral histology and embryology. 2011. 13th edition. Elsevier.
7. Rajkumar K, Ramya R. Textbook of oral histology, phisiologi and tooth morphology.2017. 2nd edition. Wolters Kluwer.
8. Berkovitz B.K.B, Holland. R.G, Moxaham J.B. Oral anatomy, histology and embryology. 2009. 4th edition. Mosby Elsevier.
9. Fehrenbech J.M, Popowics T. Illustrated dental embryology, histology, and anatomy. 2016. 4th edition. Elsevier.
- 10.Hollins C. Basics guide to anatomy and physiology for dental care professionals. 2012. WILEY-BACKWELL.
- 11.Ansari G, Golpayegani V.M, Welbury R. Atlas of pediatric oral and dental developmental anomalies. 2019. WILEY_BACKWELL.
- 12.Jose M. Manual of oral histology and oral pathology. 2018. 2nd edition.CBS Publishers &Distributors.

КОНСПЕКТ:

1. Онтогенетично развитие на лицево-челюстната област. Развитие на долна, горна челюст, небце и език. Дефекти в образуването на ЛЧО.
2. Морфология и биологична характеристика на зъбния зародиш.
3. Хистогенеза на зъбния емайл.
4. Морфология и физиология на зъбния емайл. Характеристика в детска възраст.
5. Хистогенеза на зъбния дентин.
6. Морфология и физиология на зъбния дентин. Характеристика в детска възраст.
7. Хистогенеза, морфология и физиология на зъбната пулпа. Характеристика в детска възраст.
8. Хистогенеза на зъбния цимент.
9. Морфология и физиология на зъбния цимент. Характеристика в детска възраст.
10. Хистогенеза, морфология и физиология на периодонциум и алвеоларна кост. Характеристика в детска възраст. Характеристика на пародонта в детска възраст.
11. Хистогенеза, морфология, физиология на устна лигавица и гингива. Характеристика в детска възраст.
12. Физиология на устата – анатомия, хистология и физиология на слюнчените жлези.
13. Физиология на устата – слюноотделяне, състав на слюнката, слюнка и орално здраве.
14. Екология на устната кухина.
15. Динамика на развитие на временните зъби.
16. Динамика на развитие на постоянните зъби.
17. Анатомични и физиологични особености на временните и постоянните детски зъби.
18. Аномалии в развитието на зъбите- аномалии в брой, форма, големина, пробив

19. Аномалии в развитието на зъбите – аномалии в структурата – класификация на зъбните дисплазии.
20. Аномалии в развитието на зъбите – етиологични фактори, патогенеза.
21. Аномалии в развитието на зъбите – аномалии в структурата – унаследени дисплазии.
22. Аномалии в развитието на зъбите – аномалии в структурата – вродени дисплазии.
23. Аномалии в развитието на зъбите – аномалии в структурата – придобити дисплазии.
24. Орален имунитет – защитни механизми в устната кухина.

Протокол от:

Катедрен съвет № 136/20.04.2026 г.

Факултетен съвет № 02. / 24.05.26

Изготвил програмата: доц. д-р Милена Георгиева, д.м.

Ръководител катедра: доц. д-р Милена Георгиева, д.м.

